

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ
IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 9, 74, 75, 77,
79, 82, 83 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, PAPILDYMO 83-1 STRAIPSNIU IR 76 STRAIPSNIO
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Įstatymo projektas-1)
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 PAKEITIMO
ĮSTATYMO NR. XII-2534 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(toliau – Įstatymo projektas 2) (TAP-19-1213; TAIS Nr. 18-15442(5))**

2019-07-30 Nr. NV-2233

Vilnius

Įvertinę Įstatymo projekto-1 pakeitimų, lyginant su teiktuoju Vyriausybei Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 9, 74, 75, 77, 79, 82, 83 straipsnių pakeitimo, papildymo 83¹ straipsniu ir 76 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymu (TAIS Nr. 18-13092(3)), ir Įstatymo projekto-2, atitiktį įstatymams, teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Mokslo ir studijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 77 str. 1 dalies pirmame sakinyje nurodoma, kad „konkursinė eilė sudaroma švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatyta tvarka“, o antrame sakinyje – „Konkursinės eilės sudarymo tvarkos aprašas paskelbiamas kiekvienais metais iki gruodžio 1 dienos <...>“. Vertinant šias formuluotes, nėra aišku, ar turimi omenyje tie patys norminio pobūdžio teisės aktai, kuriuos turės tvirtinti švietimo, sporto ir mokslo ministras (toliau – ministras); be kita ko, nėra pagrįsta, kodėl nurodomas teisės aktas turėtų skelbiamas kiekvienais metais iki nurodomo termino, taip pat nenurodoma, kur jis turėtų būti skelbiamas.

2. Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 1 d. trečiajame sakinyje įtvirtinama konkursinio balo sudarymas, kurį, be kita ko, sudarytų ir *mokymosi, ir kitų specialiųjų gebėjimų įvertinimas*. Minėtos nuostatos paskesniame sakinyje nustatyta, kad valstybės finansuojama studijų vieta arba studijų stipendija gali būti skiriama stojančiajam, kurio konkursinis balas yra ne žemesnis negu <...> ministro nustatytas <...> balas ir jo *mokymosi rezultatai* yra ne žemesni nei <...> ministro nustatyti minimalūs rodikliai. Šiuo konkrečiu atveju, turėtų būti įvertinta, ar konkursinio balo sandara, vertinant minėtą nuostatą, neapima ir mokymosi rezultatų, t.y. ar būtina juos išskirti kaip du atskirus reikalavimus.

3. Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 1 d. ketvirtame sakinyje siūloma įtvirtinti, kad valstybės finansuojama studijų vieta *arba* studijų stipendija *gali būti skiriama*

stojančiajam <...>. Atkreiptinas dėmesys, kad įtvirtinta deklaratyvi nuostata („gali būti“) neformuoja konkrečios elgesio taisyklės, kartu pažymėtina, kad įtvirtinama veiksmų alternatyva, suponuoją neapibrėžtumą, kurį veiksmą, kada taikyti.

4. Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 1 d. penktame sakinyje formuluotė „tais atvejais, kai šie reikalavimai yra tenkinami“ suponuoją tai, kad turėtų būti įtvirtintos nuostatos ir dėl atvejų, kuomet reikalavimai netenkinami, tačiau, jeigu tokios nuostatos Įstatymo projekte-1 nebūtų įtvirtinamos, siūlomame pildyti įstatyminiame reguliavime reikėtų atsisakyti žodžių junginio „tais atvejais“.

5. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 4 dalies pirmosios pastraipos nuostata stokoja teisinės logikos. Mūsų nuomone, reikėtų minėtoje nuostatoje po formuluotės „atitinkamais metais“ įrašyti žodį „į“ ir atitinkamai tikslinti sakinio struktūrą.

6. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytume tikslinti Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 6 d. trečiąją sakinį, atsisakant formuluotės „kitais atvejais“, kartu tikslinant pačią sakinio formuluotę.

7. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 6 dalyje nustatomos aiškos didžiausio leistino atsilaisvinusių ir neužimamų valstybės finansuojamų studijų vietų skaičiaus apskaičiavimo taisyklės, svarstyтина, ar, šiuo atveju, būtina pavesti ministrui nustatyti dar apskaičiavimo tvarką, kartu kyla klausimas, ar būtų norminio pobūdžio elgesio taisyklių, kurias reikėtų nustatyti minėtoje tvarkoje.

Šios pastabos kontekste siūlytume įvertinti ir Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 8 dalį tuo aspektu, ar yra poreikis nustatyti ministrui tvarką dėl Lietuvos mokslų tarybos pasiūlymų rengimo. Kartu pažymime, kad tokio siūlymo įtvirtinimas turėtų būti suderintas su Įstatymo 15 str. 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad Lietuvos mokslo taryba yra Seimo ir *Vyriausybės patarėja* (bet ne švietimo, sporto ir mokslo ministerijos) mokslo ir mokslininkų rengimo politikos klausimais, atlieka ekspertines funkcijas svarstant šalies mokslo klausimus. Šios pastabos kontekste turėtų būti įvertinta ir Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 9 dalis.

8. Siūlytume įvertinti, ar nebūtų tikslinga Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 8 dalyje įtvirtinti baigtinį sąrašą rodiklių, kuriais vadovaujantis ministras nustatys preliminarų valstybės finansuojamų antrosios pakopos universitetinių studijų vietų ir studijų stipendijų skaičių ir skiriamo finansavimo paskirstymą. Kartu nėra logiška, kad ministrui paliekama galimybė (diskrecija) nustatyti kitus (papildomus) rodiklius.

Šios pastabos kontekste turėtų būti įvertinta ir Įstatymo projekto 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 9 dalis.

9. Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 10 dalies nuostatoje turėtų būti įvertintas formuluotės „gali būti“ įtvirtinimas, kaip neformuojančios elgesio taisyklės, t.y. nėra aišku, koku kitu būdu gali būti paskirstoma doktorantūros vietų dalis doktorantūros teisę turinčioms mokslo ir studijų institucijoms.

10. Įstatymo projekto-1 5 straipsniu keičiamo Įstatymo 77 str. 10 dalies antrame sakinyje kaip perteklinės reikėtų atsisakyti formuluotės „gali būti“.

11. Atkreiptinas dėmesys, kad Vyriausybė 2019 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 603 pateikė Seimui ir mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 2, 3, 4, 8, 9, 14, 15, 17, 20, 22, 27, 28, 33, 34, 38, 39, 42, 43, 44, 46, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 61, 66, 67, 68, 71, 72, 77, 82, 83, 84, 85, 87 ir 90 straipsnių pakeitimo ir papildymo 25¹ straipsniu įstatymo projektą. Vertinant tai, kad siūlomu keisti Įstatymo projektu-1 keičiami tie patys Įstatymo straipsniai bei numatomas skirtingas jų įsigaliojimas, siekiant teisės sistemiškumo principo įgyvendinimo, aiškinamajame rašte siūlytume pateikti informaciją apie pateiktąjį įstatymo projektą.

Teisės grupės patarėja
Barsulienė

Gerda Štaraitė-

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraite@lr.lv.lt